

EL CODI D'HAMMURABI

AL final del III mil·lenni aC., Babilònia no era només que una petita vila. El rei Hammurabi (1792-1775 aC.) la convertiria en la capital política, intel·lectual i religiosa de Mesopotàmia. Després de reforçar el seu poder en Babilònia, va aconseguir la unitat de Mesopotàmia conquistant les viles reals de Larsa, Mari, Eshnunna i Asur. Va reorganitzar l'administració i el seu codi de lleis va fer de la seva persona una de les figures cabdals de l'Orient antic. El codi conté un conjunt de 282 articles de lleis relatives tant a la vida pública com a la privada.

Damunt de l'estela de basalt, una escena escultòrica mostra al rei dempeus davant d'una divinitat asseguda, Asmesh, déu solar i protector de la justícia, que se li reconeix per les flames que surten de les seves esquenes. El cara a cara del rei i del déu és d'un hieratisme que sorprèn.

A la part inferior estan gravades tres mil cinc-cents línies, tancades en cartutxos i amatents en columnes. El text constitueix la raó d'ésser de l'estela, i té una importància excepcional per al coneixement de la

societat, l'economia i la història de Babilònia.

El Codi d'Hammurabi és el primer cos legal conegut de la història. Després d'un pròleg, en el qual el rei de Babilònia justifica la seva acció legisladora (ha rebut tal encàrrec del déu Marduk per a fomentar el benestar entre les gents), s'enumera el conjunt de lleis promulgades.

En el següent fragment es recullen les primeres trenta.

1. Si un senyor acusa a (altre) senyor i presenta contra ell denúncia d'homicidi, però no la pot provar, el seu acusador serà castigat amb la mort.
2. Si un senyor imputa a (altre) senyor pràctiques de bruixeria, però no les pot provar, l'acusat de bruixeria anirà al riu (i) deurà llançar-se al riu. Si el riu (aconsegueix) arrossegar-lo, el seu acusador li arrabassarà la seva hisenda. (Però) si aquest senyor ha estat purificat pel riu sortint (d'ell) sa i bé, el que li va imputar de maniobres de bruixeria serà castigat amb la mort (i) el que es va llançar al riu arrabassarà la hisenda del seu acusador.
3. Si un senyor apareix en un procés per a (presentar) un fals testimoniatge i no pot provar la paraula que ha dit, si el procés és un procés cabdal tal senyor serà castigat amb la mort.
4. Si es presenta per a testimoniar (en fals, en un procés) de gra o plata, sofrirà en la seva totalitat la pena d'aquest procés.
5. Si un jutge ha jutjat una causa, pronunciat sentència (i) dipositat el document segellat, si, a continuació, canvia la seva decisió, se li provarà

que el jutge va canviar la sentència que havia dictat i pagarà fins a dotze vegades la quantia del que va motivar la causa. A més, públicament, se li farà aixecar del seu seient de justícia (i) no tornarà més. Mai més podrà asseure's amb els jutges en un procés.

6. Si un senyor roba la propietat religiosa o estatal, aquest senyor serà castigat amb la mort. A més el que va rebre de les seves mans els béns robats serà (també) castigat amb la mort.

7. Si, de la mà del fill d'un senyor o de l'esclau d'un particular, un senyor ha adquirit o rebut en custòdia plata o or, un esclau o una esclava, un bou o una ovella o un ase, o qualsevol cosa que sigui, sense testimonis ni contracte, tal senyor és un lladre: (en aquests casos) serà castigat amb la mort.

8. Si un senyor roba un bou, un anyell, un ase, un porc o una barca, si (el robat pertany) a la religió (o) si (pertany) a l'estat, restituirà fins a trenta veus (el seu valor); si (pertany) a un subaltern ho restituirà fins a deu vegades. Si el lladre no té amb què restituir, serà castigat amb la mort.

9. Si un senyor, havent-se-li extraviat un objecte, troba el seu objecte extraviat en possessió de (altre) senyor; (si) el senyor en la possessió del que es va trobar l'objecte extraviat declara: «M'ho va vendre un venedor, ho vaig comprar en presència de testimonis»; (si) d'altra part, el propietari de l'objecte extraviat declara: «Presentaré testimonis que testimoniïn sobre el meu objecte extraviat»; (si) el comprador presenta al venedor que l'hi ha venut i als testimonis en la presència dels quals ho va comprar; (si), per altra banda, el propietari de

l'objecte perdut presenta els testimonis que donin testimoniatge de l'objecte perdut, (en aquest cas) els jutges consideraran les proves, i els testimonis, en la presència dels quals es va efectuar la compra, juntament amb els testimonis que testimoniïn sobre l'objecte perdut, declararan el que sàpiguen davant del déu. (I ja que) el venedor va ser el lladre serà castigat amb la mort. El propietari de l'objecte perdut recobrarà el seu objecte perdut. El comprador recobrarà de la hisenda del venedor la plata que havia pesat.

10. Si el comprador no ha presentat al venedor que li va vendre (l'objecte) ni els testimonis en la presència dels quals es va efectuar la compra, i l'amo de la cosa perduda presenta testimonis que testimoniïn sobre la seva cosa perduda, el comprador va ser el lladre: serà castigat amb la mort. El propietari de la cosa perduda recobrarà la seva propietat perduda.

11. Si el propietari de la cosa perduda no presenta testimonis que testimoniïn sobre l'objecte perdut, és un estafador, (i ja que) va donar curs a una denúncia falsa serà castigat amb la mort.

12. Si el venedor ha mort, el comprador prendrà de la casa del venedor fins a cinc vegades (el valor) del que havia reclamat en aquest procés.

13. Si els testimonis de tal senyor no estiguessin a mà, els jutges li assenyalaran un termini de sis mesos. I si al (terme del) sisè mes, no presenta els seus testimonis, aquest senyor és un falsari. Sofrirà en la seva totalitat la pena d'aquest procés.

14. Si un senyor roba el nen menor de (altre) senyor, rebrà la mort.

15. Si un senyor ajuda a escapar per la gran porta (de la ciutat) a un esclau estatal o a una esclava estatal o a un esclau d'un subaltern o a una esclava d'un subaltern rebrà la mort.

16. Si un senyor va donar refugi en la seva casa a un esclau o a una esclava fugitiu, pertanyent a l'estat o a un subaltern i si no ho va lliurar a la cridada del pregoner l'amo de la casa rebrà la mort.

17. Si un senyor pren en camp obert un esclau o esclava fugitiu i (si) ho retorna al seu amo, l'amo de l'esclau li donarà dos siclos de plata.

18. Si aquest esclau no ha volgut esmentar el nom del seu amo, li durà al palau; (allí) es realitzarà una investigació i l'hi retornaran al seu amo.

19. Si reté a l'esclau en la seva casa (i si) després l'esclau és trobat en la seva possessió, el senyor rebrà la mort.

20. Si l'esclau fuig de la casa d'aquell que ho va prendre, aquest home ho jurarà (així) pel déu a l'amo de l'esclau i es marxarà lliure.

21. Si un senyor obre bretxa en una casa, davant de la bretxa se li matarà i se li penjarà.

22. Si un senyor es dedica al banditatge i arriba a ser detingut, aquest senyor rebrà la mort.

23. Si el bandit no és detingut, el senyor (que ha estat) robat declararà oficialment davant del déu (els detalls de) el perdut; després, la ciutat i el governador en el territori del qual i jurisdicció es va cometre el banditatge, li compensaran (per tot) el perdut.

24. Si és una vida (el que es va perdre), la ciutat i el governador

pesaran una mina de plata (i la hi lliuraran) a la seva gent.

25. Si es declara un incendi (fortuït) en la casa d'un senyor i (si) un senyor que va acudir a apagar-lo posa els ulls sobre algun bé de l'amo de la casa i s'apropia d'algun bé de l'amo de la casa, aquest senyor serà llançat al foc.

26. Si un oficial o un especialista (militar) que havia rebut l'ordre de partir per a una missió del rei, no anés (a la mateixa) o bé (si) llogués un mercenari i li enviés en el seu lloc, aquest oficial o aquest especialista (militar) rebrà la mort; el denunciador (del fet) prendrà la seva hisenda.

27. Si un oficial o un especialista (militar), mentre servia les armes del rei, ha estat fet presoner, i durant la seva absència han donat el seu camp i el seu hort a un altre que ha complert amb les obligacions del feu (pagant la renda); si (l'oficial o l'especialista) regressa i torna a la seva ciutat, li seran retornats el seu camp i el seu hort i serà ell qui complirà les obligacions del feu.

28. Si un oficial o un especialista (militar), mentre servia les armes del rei, ha estat fet presoner (i si) el seu fill és capaç de complir les obligacions del feu, li seran lliurats el camp i l'hort i ell cuitarà de les obligacions feudals del seu pare.

29. Si el seu fill és un menor i no és capaç de complir les obligacions del feu del seu pare, un terç del camp i de l'hort se li donarà a la seva mare; així la seva mare el podrà criar.

30. Si un oficial o un especialista (militar) ha deixat abandonat el seu camp, el seu hort i la seva casa, motivat per les obligacions del feu, i després d'això es va absentar; (si) altre, després de la seva partida, es

va fer càrrec del seu camp, hort i casa i va complir les obligacions del feu durant tres anys; si (l'anterior feudatari) regressés i reclamés el seu camp, hort i casa, aquests no se li concediran. Només qui es va fer càrrec d'ells i va complir les obligacions del feu es convertirà en feudatari.

